Inspraakverslag zienswijze na sluiting inspraakperiode concept Kadernotitie toegang en lokaal team sociaal domein Twenterand

1. Algemeen
De Kadernotitie toegang en lokaal team sociaal domein Twenterand (hierna: kadernotitie) is op 28 oktober 2025 door het college van burgemeester en wethouders in concept vastgesteld. In de periode van donderdag 6 november 2025 tot en met woensdag 3 december 2025 heeft de conceptkadernotitie voor inspraak ter inzage gelegen. De inspraakprocedure is bekendgemaakt in het huis-aan-huisblad In Twenterand op 5 november 2025 en in het Gemeenteblad op 5 november 2025. Daarnaast zijn diverse bijeenkomsten georganiseerd voor inwoners en partners om te reageren op de kadernotitie.

Tijdens de inspraakperiode is één schriftelijke reactie ontvangen van het Diaconaal Platform Twenterand. Verder zijn er gesprekken gevoerd met inwoners en diverse partners, zoals het voorliggend veld, huisartsen, schoolbesturen en aanbieders op grond van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning 2025. Deze zienswijzen en reacties zijn verwerkt in het inspraakverslag bij de concept-kadernotitie.

Na afloop van de zienswijzenperiode (op 3 december 2025) is nog één brief binnengekomen op 4 december 2025, ondertekend door vier subsidie partners die een deel van onze inwoners ondersteunen (hierna: vier organisaties). Deze brief bevat hun standpunt over de kadernotitie. Hoewel deze zienswijze buiten de inspraakperiode is ingediend, hebben we besloten deze zienswijze inhoudelijk mee te nemen.

Dit hebben we gedaan vanwege de transparantie en omdat wij deze partners zien als waardevolle samenwerkingspartners. De brief met de zienswijze van de vier organisaties is toegevoegd als bijlage bij de stukken. Onze inhoudelijke reactie op de zienswijze is in dit verslag opgenomen.

2. Reactie college
Wij danken de vier organisaties voor hun uitgebreide zienswijze. Wij merken dat daarin ook veel vragen zijn opgenomen die gericht lijken aan het college en/of de raad. Het indienen van een zienswijze is bedoeld om een mening over een beleidsvoornemen kenbaar te maken. Wanneer een zienswijze voornamelijk uit vragen bestaat, wordt het voor het college lastig om hierop inhoudelijk te reageren. Wij zullen ons best doen om de gestelde vragen zo goed mogelijk te beantwoorden. Daarnaast nemen wij de vragen, waar relevant, mee als overwegingen en aandachtspunten in het verdere proces.

Het college is blij te horen dat de vier organisaties deze kadernotitie van harte ondersteunen. Dit blijkt uit de reactie waarin zij aangeven dat de in de kadernotitie verwoorde richting aansluit bij hun opvattingen. De vier organisaties omschrijven deze hoofdlijn als een sterke beweging van ziekte en (geïndiceerde) zorg naar gezondheid en gedrag, waarbij een grote rol wordt toebedacht aan iedereen die actief is in de sociale basis, met nadruk op inwoners en de samenredzaamheid die zij organiseren. Hun jarenlange betrokkenheid bij het versterken van de sociale basis in de gemeente Twenterand benadrukt deze kadernotitie.

Het college erkent dat dit een wezenlijk en impactvol besluit is, omdat het de basis vormt voor een ingrijpende verandering. Deze verandering is noodzakelijk in het kader van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming en de Hervormingsagenda. Wij waarderen dat de vier organisaties de kadernotitie met grote aandacht hebben bestudeerd en dat zij onderschrijven dat deze aan de raad moet worden voorgelegd. Transparantie in besluitvorming zien wij als zeer belangrijk en wij zijn blij dat de vier organisaties onze werkwijze onderschrijven.

De vier organisaties hebben vragen over het onderzoek van de kwartiermaker. Deze onderzoeken zijn uitgevoerd in opdracht van de gemeente en de belangrijkste bevindingen zijn verwerkt in de kadernotitie. Het exacte aantal betrokken inwoners is niet bekend, omdat het traject breder en langer loopt dan alleen dit inspraakverslag. In 2024 is tijdens de Week van de Toegang met verschillende inwoners gesproken over de toegang. Ambtelijk zijn inwoners in groepsverband bevraagd in uiteenlopende settingen, zoals bij de hand- en houtbewerkingsclub in de Vriezenhof. In die week

vonden al 16 groepsgesprekken plaats. Daarnaast is de Adviesraad Sociaal Domein meerdere keren geraadpleegd over de toegang. Ook professionals uit de kernen zijn betrokken, onder andere via:

- het onderzoek “Toegang tot het sociaal domein” (F. de Wals, 2023);
- het Visieleren-traject van de VNG, waarbij de vier organisaties en andere professionals (zoals de vertegenwoordiging van de huisartsen) betrokken zijn geweest.

Op 24 april 2025 heeft het college een besluit genomen over het vervolg van het nieuwe subsidiebeleid en een keuze gemaakt:

1. Welke nu nog gesubsidieerde activiteiten vanaf 2027 (of later) worden ingekocht.
2. Welke nu nog gesubsidieerde activiteiten vanaf 2027 (of later) eventueel worden gesubsidieerd op grond van de nog op te stellen nieuwe subsidieregelingen.

Het college heeft de Lijst keuze subsidie of inkoop vastgesteld. Voordat het college deze keuzes heeft gemaakt, is het afwegingskader subsidie-inkoop ingevuld, dat in bijlage 2 van de door de raad vastgestelde Nota uitgangspunten subsidiebeleid gemeente Twenterand is opgenomen. Alle reguliere subsidieontvangers zijn hierover bij brief van 24 april 2025 geïnformeerd, ook de vier organisaties.

De 4 organisaties stellen vragen over welke diensten in het lokaal voorliggend team komen en vragen zich af hoe de matrix zich verhoudt tot de kadernotitie. In de kadernotitie wordt een nieuwe manier van werken voorgesteld: denken vanuit de samenlevende lijn in plaats van de functionele lijn. De vragen over de matrix en welke diensten in het voorliggend team komen zijn vragen denkend vanuit de functionele lijn en niet de samenlevende lijn. De vragen gaan nog uit van diensten op activiteitsniveau (de functionele lijn), terwijl de kadernotitie een integrale blik op de sociale basis beoogt (de samenlevende lijn). De kadernotitie gaat uit van een andere manier van werken, waarbij middelen niet meer primair worden gekoppeld aan afzonderlijke diensten, maar aan een integrale aanpak die inzet op versterking van de sociale basis en de kracht van buurten. Een dorpsondersteuner/kernondersteuner kan hier mogelijk een rol in spelen en ambtelijk is hier met enthousiasme over gesproken. Het college deelt dit enthousiasme. De vier organisaties hebben hierover vragen gesteld en hierover zijn ook vragen gesteld bij de bijeenkomst. De kadernotitie is hierop aangepast. De rol van de kernondersteuner is explicieter benoemd in het document. Zo is deze rol toegevoegd op pagina 12 bij de leidende principes en ook op pagina 13 bij mensen en middelen.

Daarnaast kijken wij specifiek naar onafhankelijke cliëntondersteuning, omdat inwoners recht hebben op onafhankelijke ondersteuning, bijvoorbeeld bij een keukentafelgesprek. Wij onderzoeken hoe ver deze ondersteuning moet reiken en hoe deze het beste kan worden ingebed, zonder afbreuk te doen aan de onafhankelijkheid en zonder afbreuk te doen aan de kerngerichte integrale benadering.

De vier organisaties stellen vragen over de verhouding tussen inkoop en subsidies. Zij geven aan dat tijdens de informatieavonden onduidelijkheid is ontstaan. Zij geven aan dat de indruk is gewekt dat alle partijen die actief zijn in het voorveld/sociale basis (dus ook de partijen die gesubsidieerd blijven worden) onder een contractpartner zouden komen te vallen. Het doel van een kadernotitie is het werken vanuit één gezamenlijke visie: de samenlevende lijn. Dat betekent dat zowel gecontracteerde partners en gesubsidieerde partners zich achter deze visie kunnen scharen en samenwerken aan een integrale aanpak. Dat betekent niet de financiering. De indruk die de vier organisaties schetsen is onjuist.

De vier organisaties hebben gesteld over de planning van het Europese aanbestedingsproces, de beoordelingscriteria en de kenmerken van de VNG. Het beleidsvoornemen dat nu voorligt, betreft echter de kadernotitie en niet het aanbestedingsproces: dit zijn afzonderlijke trajecten. Het college heeft vertrouwen in de planning van de aanbesteding en werkt aan een zorgvuldig proces. De exacte planning is al in de bijeenkomsten gecommuniceerd. Ten aanzien van de beoordelingscriteria: in de kadernotitie staat dat de gemeente wil toewerken naar de samenlevingslijn, waarbij we inzetten op het versterken van DOE-kracht. Dit wordt vormgegeven via een lokaal team. Wanneer alle taken te strikt worden omschreven, kan deze DOE-kracht niet optimaal worden benut. Het is van belang dat professionals voldoende ruimte krijgen om deze kracht te activeren en te benutten. Wij vertrouwen op de kennis en kunde van de professional. Wij onderschrijven de opvatting van de vier organisaties dat er heldere beoordelingscriteria moeten voortvloeien uit de kaders, en het college zal daarvoor zorgdragen. Het vaststellen van deze criteria is een bevoegdheid van het college en vindt plaats binnen het aanbestedingsproces, volgens geldende regelgeving.

Ten aanzien van vraag 6: wij zijn het met de vier organisaties eens dat de kenmerken die de VNG aangeeft een lokale vertaalslag behoeven. Dit zal plaatsvinden in de aanbestedingsprocedure. In de huidige situatie worden de kaders vastgesteld. Het is aan de gemeenteraad om kaders vast te stellen en aan het college om deze kaders uit te werken. Het college zorgt voor de uitvoering binnen de vastgestelde kaders. Het vaststellen van beoordelingscriteria is een bevoegdheid het college en vindt plaats binnen het aanbestedingsproces, volgens geldende regelgeving. Ook worden de vier organisaties in een marktverkenning in de gelegenheid gesteld een reactie te geven op de opdracht. De vier organisaties stellen ook een vraag over hoe aanvullingen verwerkt worden. Aanvullingen op de kadernotitie worden verwerkt in het inspraakverslag en concrete aanvullingen worden meegenomen in het verdere proces. De vier organisaties worden tijdens een marktconsultatie in staat gesteld om nog te reageren op de aanbestedingsstukken.

De vraag over het Kwaliteits- en Integriteitsinstrument Twente (KIT) betreft een aanbestedingsvraag en geen zienswijze over de kadernotitie. Wel snijden de vier organisaties een cruciaal punt aan. Wij hebben vertrouwen in de partners waarmee wij momenteel samenwerken. Tegelijkertijd zijn wij vanuit wet- en regelgeving verplicht om een Europese aanbesteding uit te voeren, waarbij iedere partij zich kan inschrijven. Het is dan ook van groot belang dat er een goede, evenwichtige manier is om kwaliteit, integriteit en betrouwbaarheid te toetsen. Het KIT kan daarbij een waardevol instrument zijn om vooraf en tijdens de samenwerking duidelijke afspraken te maken, wij nemen dit mee als suggestie.

De vier organisaties vragen naar de verschuiving naar actieve gemeenschappen en hoe de DOE-modus wordt georganiseerd, wat de nulmeting is en waar de grens ligt. De kadernotitie is een ontwikkelmodel waarin wij samen met inwoners en partners onderzoeken hoe we deze doorontwikkeling vormgeven. We willen dit doen in een gelijkwaardig strategisch partnerschap. Dat betekent samen ontdekken hoe de DOE-modus georganiseerd wordt, wat de nulmeting is en waar de grens ligt tussen DOOR en MET en VOOR. Samen willen wij ontdekken welke resultaten het beste passen bij de DOE-kracht van de kernen. De vier organisaties stellen de vraag tot hoever de DOE-kracht rijkt. Zij vragen zich bijvoorbeeld af of een voetbalvereniging zelfstandig specialistische hulp kan inzetten voor een jongere, zonder medeweten van de jongere of zijn ouders. Dat is niet mogelijk en ook niet toegestaan. Wij blijven gebonden aan wettelijke kaders, zoals het feit dat jeugdhulp altijd door de jongere samen met zijn ouders (afhankelijk van leeftijd) moet worden aangevraagd. Wel kunnen verenigingen versterkt worden om jongeren of ouderen op te vangen met een hulpbehoefte.

Dit is ook de reden dat er gekozen is voor een gefaseerde aanpak om tot één integraal lokaal team te komen. Het is van belang dat er zorgvuldig wordt omgegaan met bijvoorbeeld wettelijke kaders. In de eerste fase ligt de focus op optimaal samenwerken vanuit de huidige situatie. Daarna volgt de ontwikkeling naar een integraal team dat alle diensten binnen de sociale basis aanbiedt. In fase 3 neemt de gemeente zelf deel aan het team, gevolgd door fase 4 waarin we gezamenlijk door ontwikkelen. De gemeente laten deelnemen in het team is een belangrijke inhoudelijke stap. Wij willen deze afweging samen met onze strategische partner maken, zodat de rol van de gemeente goed aansluit bij de gezamenlijke opgave. Daarbij houden we rekening met de gezamenlijke opgave, interne HR-procedures, privacy en gegevensverwerking en juridische kaders (bijvoorbeeld de Jeugdwet en de vraag wie mag verwijzen naar specialistische hulp). De reden dat deelname pas in fase 3 plaatsvindt, is dat dit bijvoorbeeld vraagt om mogelijke mandaatverlegging. Ook kan dit leiden tot aanpassingen in systemen. Dit doen we in nauwe samenwerking met partners en met oog voor juridische zorgvuldigheid. Dit is nodig om een solide basis te leggen voor duurzame samenwerking.

De vier organisaties vragen ook naar de visie van het college op de kracht van buurten en de sociale basis. In de kadernotitie valt te lezen dat de gemeente uit gaat van een samenlevende lijn, waarin wordt uitgelegd dat de gemeente gelooft in de kracht van levende kernen. Eigen regie van inwoners speelt hier juist een grote rol, want zij zijn de samenlevende lijn.

De demografische trend in Twenterand (een dalend inwonertal en een stijgend aandeel ouderen) vraagt om een realistische en strategische benadering. De gemeente is op diverse manieren aan het kijken hoe deze demografische trend doorbroken kan worden. Bij ongewijzigd beleid zal de ondersteuningsbehoefte toenemen, terwijl de groep inwoners die samenkracht (DOE-kracht) kan leveren relatief kleiner wordt. Tegelijkertijd kiezen we beleidsmatig voor het versterken van eigen initiatief en verantwoordelijkheid: meer *DOOR* inwoners, minder uitsluitend *VOOR* inwoners door professionals. Onze visie is dat deze ontwikkeling juist geen reden is om terug te vallen op een

klassieke verzorgingsstructuur, maar juist om samen met inwoners en partners een ontdekkingsreis te maken. Rekening houdend met iedereen zijn draagkracht/draaglast, zoals die van bijvoorbeeld een mantelzorger. De mantelzorger kan dan rekenen op de samenleving, maar waar nodig ook op het lokale team of wanneer nodig een maatwerkvoorziening.

Tijdens de inspraakbijeenkomsten is aangegeven dat de aanbieder verantwoordelijk is voor het invullen van de samenstelling van het Lokaal Team. De aanbieder en gemeente zijn samen verantwoordelijk voor de deelname van de gemeente in de verschillende fases. Het college benadrukt dat wij willen denken vanuit de inwoner en de kernen, omdat Westerhaar iets anders nodig heeft dan Den Ham. Blijven denken in kaders voor afzonderlijke diensten zou leiden tot het vasthouden aan een functionele lijn, terwijl de kadernotitie juist een integrale manier van werken beoogt. Wel is het natuurlijk van belang dat er een afvaardiging van professionals zit die kan voldoen aan het Richtinggevende Kader voor de Toegang en het Lokale team.

De inkoopprocedure die wordt gestart waarborgt resultaatverplichtingen. Resultaatverplichtingen worden niet in een kadernotitie vastgelegd, maar in de aanbestedingsdocumenten, waarin concrete en toetsbare resultaten worden omschreven. Het college handelt volledig in overeenstemming met de Aanbestedingswet 2012 en mag geen partij bevoordelen: ook de komende aanbestedingen verlopen onafhankelijk en objectief. Als dit leidt tot verschillende contractpartners, verwachten wij samenwerking vanuit integraliteit en in het belang van inwoners. Dit is al meegenomen in de opdracht van het jongerenwerk. Ook dient nog gezegd te worden dat dit een inhoudelijk gedreven wijziging is en niet een bezuiniging, zoals ook toegelicht in de (concept) kadernotitie.

Conclusie:

Het college is blij te horen dat de vier organisaties de kadernotitie van harte ondersteunen. Dit blijkt uit hun zienswijze waarin zij aangeven dat de in de kadernotitie verwoorde richting aansluit bij hun opvattingen.

In de zienswijze staat één opmerking waardoor de conceptkadernotitie aangepast wordt. Dit kwam ook al naar voren uit de bijeenkomsten. Dit betreft de vragen over de kernondersteuner. Dit is al aangepast. De verdere vragen en opmerkingen van de vier organisaties gaan niet over de inhoud van de kadernotitie, maar hebben betrekking op de inhoud van de verdere procedure.

De overige opmerkingen en vragen nemen wij, waar relevant, mee als overwegingen en aandachtspunten in het verdere proces.